

4. melléklet a 7/2018. (III.2.) önkormányzati rendelethez

Helyi védett épületek, értékek kimutatása

Ssz.	Megnevezés	Cím, hrsz.	Leírás
1.	Volt városháza	Köztársaság út 126. Hrsz:1529	
2.	Volt általános iskola	Köztársaság út 99. Hrsz: 1/2	Az iskola eredetileg a Debreceni Református Kollégium partikulája volt, már a XVII. században. A XVIII. század végén, XIX. század elején épülhetett az emeletes elemi fiúiskola késő barokk térképzésű, boltozatos termeivel, korai klasszicista homlokzatával. A XIX század első felében algimnáziumként is működött. Az 1920-as évek után erősen átépítették homlokzatait, de fogsoros párkányos középrizalitja és udvari, boltíves tornáca még látható.
3.	Református Parókia	Köztársaság út 97. Hrsz:2/2	
4.	Templomkert téri volt általános iskola épületei	Hrsz: 1349	
5.	Bocskai István Általános Iskola és AMI	Szováti út 2.sz. Hrsz: 1518	1930-ban épült Református Elemi Fiúiskolaként. Csanak József debreceni építésmérnök tervei alapján Lipták János építőmester kivitelezte, akit a megbízó egyház helybéli munkások alkalmazására kötelezett, a munkanélküliség enyhítése végett. A környék legnagyobb iskolája volt, alagsori tomaszobája szintén az elsők között létesült. A kvalitásos épület a harmincas évek modern stílusának kubista tömegformálását ötvözi a klasszicista homlokzatkompozícióval, a pártázatos jellegű attikával, a klinkertégla díszítéssel, igényesen kidolgozott részletképzéssel. Emeli jelentőségét, hogy az egyébként is kisszámú modern építészeti emlék jobbára csak nagyvárosokban található.
6.	Templomkert téri Római katolikus plébánia	Hrsz: 1350	
7.	Lakóház	Bocskai utca 6. sz. Hrsz: 1363	
8.	Magtár	Makkay tér Hrsz: 74	Az épület építési dátuma nem ismert. A rendelkezésre álló térképi ábrázolások, valamint az építési stílusjegyek alapján a XX. század első felében, 1902 után, feltehetően az 1910-es évek végéig épülhetett. A II. világháború előtt a református egyház használatában állt. Az egyszerű hasáb tömegű, nyeregtetős, 17,71×6,28 m alapterületű épület korábbi ártéri területre épült, vízszigetelés nélkül. Ennek megfelelően a talajtól egy

Ssz.	Megnevezés	Cím, hrsz.	Leírás
			<p>méterrel elemelték. Lábazata durva kváderkövekből készült. Falazata 50 cm vastag tömör téglá szerkezet, a nyílászárók felett a felületből kiemelkedően falazott szegmensívű boltövek helyezkednek el. Ezek a vidék jellegzetes díszítései, melyek a környező településeken, a magtárakon, nyári konyhákon és más melléképületeken is megjelennek a XIX. század második felétől a XX. század elejéig. Az eredetileg nyerstégla homlokzatú épület északkeleti homlokzatán kőporos vakolat készült, melyre valószínűleg a falattörés által okozott sérülések elfedése miatt volt szükség. A többi homlokzaton a nem burkolótégla minőségű falazatot sárga festéssel látták el. A földszint felett egyszerű pórfödém helyezkedik el, melynek 5,28 m fesztávolságú gerendáit középen székoszlopokra ültetett mestergerenda támasztja alá. Az egyszerű deszkaborításon megtalálható az eredeti csapóajtó, melyen keresztül a gabonát feljuttatták a padlásra. A földszinten szintén az új bejárat közelében irodahelyiséget alakítottak ki, ahonnan kisméretű téglából készített utólagos kéményt helyeztek el. A fa tetőszerkezet dőltszékes kialakítású, héjalása hornyolt cserépfedés. A szarufák ereszt alkotó végei faragással díszítettek.</p>

Ssz.	Megnevezés	Cím, hrsz	Leírás
9.	Ártézi kút	Rákóczi út- Bercsényi utca kereszteződése hrsz: 2106/3 (az út része)	<p>Derecske belterületén fúrt első artézi kútját még a XIX. században létesítették. A község megvásárolta és lebontotta a központot csúfító mészárszéket (az az üzlet, bolt, amelyben a mészáros a levágott állatok húsát mérli, húsbolt), majd több éves előkészítés után 1867-ben a helyére artézi kutat fúratott, hogy végre iható vize legyen a lakosságnak. A kutat 38 öl (72m) mélyre fúrták.</p> <p>1871-től működtették a közegészségügyi és tisztasági bizottságot. Külön szolgálta ügyelt a községi artézi kutakra. A XX. század elején már három kút volt. 1927-től sorra fúrták a többi községi, vagy magántelkeken található artézi kutat. Szabad-kifolyású kutak voltak, jó vízminőséggel. Derecskén az 1900-as évek elejétől az 1960-as évek végéig a vezetékes ivóvíz kiépítéséig az artézi kutak voltak azok, melyek ellátták a lakosságot községi szinten ivóvízzel. Azzal, hogy a közutak mindenkinek rendelkezésére álltak, mindennap nagy</p>

			<p>forgalmat bonyolítottak le, s bizonyos mértékig a városi közélet központjaivá is váltak. Némely család telkén emellett ásott kút a tehetősebbekén pedig saját fúrt artézi kút biztosította a vízellátást.</p>
--	--	--	--